

25 LAT MINĘŁO – SREBRNY JUBILEUSZ KLINIKI PEDIATRII, PATOLOGII NOWORODKA I CHORÓB METABOLICZNYCH KOŚCI UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI

QUARTER OF CENTURY OF DEPARTMENT OF PEDIATRICS, NEONATAL PATHOLOGY AND BONE METABOLIC DISEASES MEDICAL UNIVERSITY OF LODZ

Elżbieta Jakubowska-Pietkiewicz, Elżbieta Woźniak

Klinika Pediatrii, Patologii Noworodka i Chorób Metabolicznych Kości Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

STRESZCZENIE

W artykule przedstawiono krótki zarys historii Kliniki Pediatrii, Patologii Noworodka i Chorób Metabolicznych Kości na przestrzeni 25 lat. Omówiono działalność kliniczną związaną z patologią okresu noworodkowego oraz chorobami metabolicznymi kości w całym wieku rozwojowym. Podkreślono dorobek Kliniki w zakresie diagnostyki i leczenia farmakologicznego wrodzonej łamliwości kości u dzieci.

Proces nauczania studentów Wydziału Lekarskiego trwa w Klinice znacznie dłużej, bo od 1967 r. i początkowo był realizowany w Zakładzie Propedeutyki Pediatrii. Obecna struktura i profil Kliniki były kształtowane przede wszystkim przez prof. Danutę Chlebna-Sokół, która pełniła funkcję jej kierownika przez 20 lat.

Słowa kluczowe: Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Kości, historia

ABSTRACT

A brief outline of the 25-years-long history of the Department of Pediatrics, Neonatal Pathology and Bone Metabolic Diseases has been presented. Clinical activities related to neonatal pathology and bone metabolic diseases throughout developmental age were discussed. The clinic's achievements in the field of diagnostics and pharmacological treatment of osteogenesis imperfecta in children were emphasized.

The teaching process of the Faculty of Medicine students has spanned for much longer at the Department, however, since 1967 and was initially carried out at the Department of Pediatric Propaedeutics. The current structure and profile of the Department were shaped primarily by prof. Danuta Chlebna-Sokół, who was its manager for 20 years.

Key words: Department of Paediatric Propedeutics and Bone Metabolic Diseases, history

Klinika Propedeutyki Pediatrii została powołana decyzją Rady Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej 15 grudnia 1994 r. Nazwa Kliniki została zmieniona 29 kwietnia 2004 r. (na mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego). Powstała Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Kości. Ponowna zmiana nastąpiła 25 października

2018 r., obecnie jest to Klinika Pediatrii, Patologii Noworodka i Chorób Metabolicznych Kości.

Podstawą powołania Kliniki był Zakład Propedeutyki Pediatrii, utworzony 12 grudnia 1967 r. decyzją Rady Wydziału Lekarskiego (z inicjatywy Profesora Kazimierza Sroczyńskiego). Zakład został włączony w strukturę organizacyjną Instytutu

Ryc. 1. Zespół Kliniki (1994).

Fig. 1. Clinic team (1994).

Pediiatrii w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 4 im. Marii Konopnickiej. Organizatorem i pierwszym kierownikiem Zakładu była Profesor Barbara Dębiec (1967-1976). W latach 1976-1994 Zakładem Propedeutyki Pediiatrii kierowała Profesor Maria Gołębiowska. Początkowo dysponował on tylko 7 łózkami klinicznymi, pracownią badań wydolności wysiłkowej i oddechowej, poradnią kontroli rozwoju i poradnią alergologiczną. W styczniu 1991 r. do Zakładu Propedeutyki włączono Oddział Obserwacyjno-Zakaźny, a 15 grudnia 1994 r. struktura została przekształcona w Klinikę Propedeutyki Pediiatrii. W latach 1994-1997 kierownikiem Kliniki była Profesor Henryka Brózik.

Przez następne 20 lat (1997-2017) Kliniką Propedeutyki Pediiatrii, a od 2004 r. Kliniką Propedeutyki Pediiatrii i Chorób Metabolicznych Kości kierowała Profesor Danuta Chlebna-Sokół. Pani Profesor rozszerzyła profil Kliniki o diagnostykę i leczenie chorób metabolicznych kości w wieku rozwojowym. Szczególną uwagę poświęciła pacjentom z wrodzoną łamliwością kości – od 20 lat w placówce leczy się tych pacjentów z zastosowaniem bisfosfoniaków. W tym czasie ustalono zasady rozpoznawania

i leczenia osteoporozy pierwotnej i wtórnej u dzieci i młodzieży oraz opracowano ogólnopolskie zasady stosowania profilaktycznego i leczenia witaminą D.

Kolejnym kierownikiem Kliniki została Elżbieta Jakubowska-Pietkiewicz – jedna z trzech osób, które uzyskały w niej stopień doktora habilitowanego. Tytuł dr n. med. pod kierunkiem Profesor Danuty Chlebnej-Sokół uzyskali także Janusz Piotr Sokora (2009) oraz Agnieszka Rusińska (2015).

Tempora mutantur, a zatem i my zmienialiśmy oblicze Kliniki. Od zawsze zajmowała się ona szeroko rozumianym rozwojem fizycznym i psychicznym dzieci, profilaktyką okresu rozwojowego, w tym szczepieniami, znaczeniem witaminy D, a ostatnio także witaminy K, zarówno w procesach fizjologicznych, jak i w patologii, szczególnie układu kostnego. Choroby układu kostnego, ich wczesne rozpoznawanie oraz leczenie są obecnie w Klinice zjawiskiem codziennym. Należą do nich wady wrodzone i dysplazje kostne, przede wszystkim ww. wrodzona łamliwość kości oraz osteoporoza wieku rozwojowego: pierwotna i wtórna. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu i pracy wielu lekarzy, pod kierunkiem przede wszystkim prof. dr hab. n. med. Danuty Chlebnej-

Ryc. 2. Zespół Kliniki (2007).
Fig. 2. Clinic team (2007).

Ryc. 3. Zespół Kliniki (2009).
Fig. 3. Clinic team (2009).

Ryc. 4. Badanie USG.

Fig. 4. Ultrasound examination.

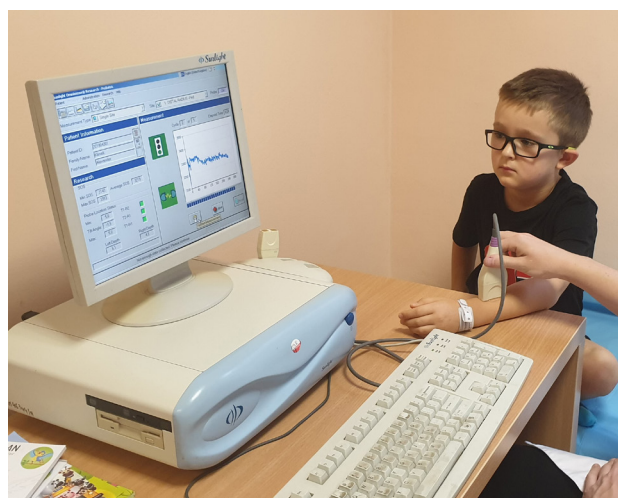
-Sokół, mogę stwierdzić, że Klinika jest wiodącym w kraju ośrodkiem leczenia chorób metabolicznych kości u dzieci i młodzieży. Stosujemy aktualne, zgodne ze światowymi standardami, leczenie bisfosfonianami, bierzemy udział w diagnostyczno-leczniczych projektach naukowych i badaniach klinicznych. Dzięki temu pracownicy Kliniki opublikowali niemalże 900 pozycji piśmienniczych, w tym 440 w pełnej wersji.

W ciągu 25 lat w Klinice pracowało, w różnych okresach, czasem krótko, innym razem przez wiele lat – 35 lekarzy. Dwudziestu dwóch spośród nich uzyskało stopień doktora nauk medycznych, kolejnych 6 jest w trakcie przygotowywania prac doktorskich.

Historia Kliniki to także niekończąca się odyseja dydaktyczna. Biorą w niej udział studenci III roku Wydziału Lekarskiego nieprzerwanie od 1967 r., a okresowo także studenci anglojęzyczni oraz adepci VI roku Wydziału Lekarskiego w ramach praktycznego nauczania medycyny. Jako jedyna klinika uniwersytecka prowadzimy zajęcia także w placówkach zewnętrznych: żłobkach, przedszkolach, szkołach, domu dziecka dla małych dzieci, gdzie omawiamy zagadnienia odrębności fizjologicznych w wieku rozwojowym.

Do działalności klinicznej, dydaktycznej i naukowej dołożę jeszcze sprawność organizacyjną moich kolegów. W latach 1999-2017 pracownicy Kliniki organizowali sympozja naukowe z cyklu „Dziecko Łódzkie”, a w latach 2008, 2016 i 2018 pod przewodnictwem Pani Profesor Danuty Chlebnej-Sokół także konferencje osteologiczne poświęcone problemom chorób kości w wieku rozwojowym.

Obecnie Klinika posiada 20 łóżek, 10 noworodkowych i 10 ogólnopediatricznych. Nadal na ul. Spor-

Ryc. 5. Badanie ultradźwiękowe kości.

Fig. 5. Ultrasound bone examination.

nej, ale w Uniwersyteckim Centrum Pediatrii Centralnego Szpitala Klinicznego.

Na pododdziale noworodkowym przez wiele lat hospitalizowaliśmy dzieci przedwcześnie urodzone z problemami zdrowotnymi wynikającymi z wcześniactwa (a piszę to w Dniu Wcześniaka ze świadomością, że mamy w nim także swój wkład), obecnie leczymy choroby okresu noworodkowego. Drugą połowę oddziału w dużej mierze stanowią pacjenci z chorobami metabolicznymi kości, w tym z naszą „ukochaną” wrodzoną łamliwością kości.

Przy Klinice mamy dwie pracownice: Badań Ultradźwiękowych Kości i Badań Czynnościowych, w jednej z nich nowoczesny aparat ultrasonograficzny, który podarowała nam jesienią 2017 r. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy po wizycie Jurka Owsiaaka, oraz dwie poradnie: Patologii Noworodka

i Leczenia Osteoporozy dla Dzieci, która szczęśliwie w tym roku powróciła na ul. Sporną.

Klinika Pediatrii, Patologii Noworodka i Chorób Metabolicznych Kości, mimo kolejnych zmian nazwy, zajmuje się zagadnieniami profilaktyki w wieku rozwojowym, diagnostyką i leczeniem dzieci, nie tylko z chorobami metabolicznymi kości, od okresu noworodkowego do pełnoletności.

Adres do korespondencji:

Dr hab. n. med. ELŻBIETA JAKUBOWSKA-PIETKIEWICZ

Klinika Pediatrii, Patologii Noworodka i Chorób
Metabolicznych Kości Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
ul. Sporna 36/50, 91-738 Łódź
tel.: 42 617 77 15
e-mail: elzbieta.jakubowska-pietkiewicz@umed.lodz.pl